

Легендарний Байда – нащадок князів Острозьких

Ведучий рубрики **Микола МАНЬКО**, директор Державного історико-культурного заповідника м. Острога

П'ятсот п'ять років тому народився знаменитий волинський князь **Дмитро Іванович Вишневецький**. Датою його народження деякі автори умовно вважають 8 листопада 1517 р. На 8 листопада, як відомо, припадає християнське свято **Димитрія Солунського** – покровителя воїнів, а 1516 р. – одна з можливих дат одруження батьків князя. Навколо історичної постаті Дмитра Вишневецького, його бурхливого життя, чисельних політичних і військових пригод витворено за ці століття безліч переказів і легенд. Найвідоміше з них, звичайно, це ототожнення Д. Вишневецького з героєм історичної народної пісні козаком **Байдою**, який загинув у полоні в Стамбулі, підвішений за наказом султана ребром за гак. Схожими були обставини загибелі самого волинського князя, дата якої припадає на 1563 р., тобто коли на престолі в Стамбулі царювали **Сулейман I Пишний** і **Роксолана**. Менш відомий факт, що за 10 років до своєї загибелі в османській столиці Дмитро Вишневецький півроку зі своїм військом служив Сулейману.

Найвідоміша справа життя Дмитра Вишневецького – це спорудження 1556 р. замкового укріплення на острові Мала Хортиця і його успішна оборона від ординців. Частина істориків розглядає це укріплення як першу Запорозьку Січ. Але в будь-якому випадку Хортицький замок відіграв видатну роль у розвитку українського козацтва, яке в ті десятиліття вийшло на оперативні простори за Дніпровськими порогами і відтоді отримало горде найменування запорозьких лицарів (нагадаємо, що в цьому

році відзначалася 530-та річниця першої писемної згадки про українське козацтво. Це 1492 р.).

Вишневецький – молодша гілка княжого роду **Збаразьких**. Родоначальника князів **Збаразьких**, **Вишневецьких**, **Воронецьких** і **Порицьких** князя **Федора Несвіцького** сучасні генеологи ототожнюють із князем **Федором Корибутовичем** – сином і онуком великих князів Литовських **Ольгерда** і **Гедиміна**. Підстав же ототожнювати полководця Федора Несвіцького з нашим князем **Федором Острозьким** (а таку думку зустрічаємо в деяких авторів минулих часів), мабуть, недостатньо.

Але наш князь Дмитро Вишневецький таки був нащадком преподобного Федора князя Острозького. Його батько князь **Іван Вишневецький** першим шлюбом був одружений з **Анастасією Семенівною Олізарович**, яка була донькою від шлюбу пана **Семена Олізаровича** з безіменною княжною Острозькою. Ця безіменна княжна Острозька (в шлюбі пані **Семенова Олізарович**) була дочкою князя **Юрія Васильовича Острозького** – першого із князів, що став титулуватися Заславським. Отже, вона була правнукою преподобного Федора князя Острозького і двоюрідною сестрою знаменитого полководця **Костянтина Івановича Острозького**. Таким чином, Дмитро Вишневецький по матері і бабусі був прапраправнуком преподобного Федора князя Острозького. Княжна ж **Єлизавета-Гальшка Острозька**, серед претендентів на руку якої називають і князя Дмитра Вишневецького, доводилася йому тіткою у четвертому коліні (якщо вірна ця наша генеалогічна реконструкція, в основі якої таблиці і висновки професора **Леонтія Войтовича**). —